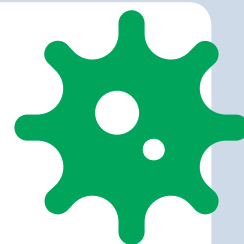

JOSÉ MANSHANDEN, DIRECTEUR GGD AMSTERDAM: 'BEZORGDEHEID OVER INFECTIES NEEMT EERDER TOE DAN AF'

"Ik ben onder de indruk van MUIZ", valt José Manshanden, directeur GGD Amsterdam, met de deur in huis. "Het is een prima instrument om ontwikkelingen op het gebied van infectieziektebestrijding in beeld te krijgen. Daar heeft iedereen baat bij. Het past in mijn ogen ook heel goed bij de primaire taakstelling van GGD'en om de publieke gezondheid te monitoren en waar nodig in actie te komen. MUIZ is hard nodig om in te spelen op de problematiek die op ons afkomt."

"Ik ben geen expert, maar als ik hen hoor dan staat ons de komende jaren nogal wat te wachten", stelt Manshanden. "Ik verwacht zéker niet dat infectieziekten minder gaan worden. Zicht op infectieziekten wordt dus in de toekomst nóg belangrijker. Er komen nieuwe virussen bij omdat er veel gereisd wordt en we krijgen te maken met de effecten door het veranderende klimaat. Daar komt bij dat de antibiotica-resistentie ook een rol van betekenis gaat spelen. We moeten ons dus wapenen."

De Amsterdamse GGD-directeur denkt ook dat inwoners in ons land bezorgder gaan worden. "We proberen alle risico's in onze samenleving uit te sluiten. Daardoor neemt de bezorgdheid over infecties eerder toe dan af. Dit betekent dat wij heel waakzaam moeten zijn en infectie-uitbraken zo snel mogelijk in beeld moeten kunnen krijgen. Dat is een primaire taak van de GGD'en. En het gaat denk ik niet alleen over infecties, maar ook over andere onderdelen van de publieke gezondheid: gezondheidsbevordering en preventie. Hoe kun je het gedrag van mensen beïnvloeden."

Volgens José Manshanden is nog meer aandacht hebben voor onze omgeving van groot belang. Ook de ontwikkeling van het klimaat speelt daarin een rol. Welke effecten gaan dan invloed krijgen op de volksgezondheid? Als geen ander weet Manshanden dat ook andere zorgpartijen nodig zijn om die effecten in beeld te krijgen. "De GGD kan het niet alleen. Maar wij zijn bij uitstek wel een partner die midden in dat

netwerk zit om dit te kunnen begeleiden en bewaken. En uiteraard zo snel mogelijk met adviezen te komen waardoor opkomende infecties de kop in kunnen worden gedrukt."

"Door al deze ontwikkelingen ben ik heel blij met MUIZ", stelt ze. "Het is een goed instrument om infectie-uitbraken snel inzichtelijk te krijgen. Bovendien leent de tool zich om goed samen te werken met je zorgpartners in de regio. Digitalisering is een enorme goede ondersteuning bij het samen bewaken van de volksgezondheid."

In de GGD-regio Amsterdam-Amstelland hebben inmiddels veel partners het MUIZ-convenant getekend. "En ze zijn enthousiast. Iedereen is van mening dat dit ons gaat helpen. Natuurlijk vraagt de implementatie nog wat aandacht, maar iedereen ziet de meerwaarde ervan. Het is een tool om elkaar goed op de hoogte te houden. Je krijgt inzicht wat er gebeurt bij een andere zorgpartner en je kunt daar als GGD en zorgpartner(s) op anticiperen. Ik ben ontzettend blij dat het ontwikkeld is en dat we dit nu allemaal kunnen gebruiken. Bovendien ben ik groot voorstander om het beheer onder te brengen bij onze landelijke organisatie GGD GHOR Nederland. De applicatie is ooit ontwikkeld in de regio Rotterdam Rijnmond, maar het is niet realistisch om het daar te laten. Een goede landelijke inbedding is belangrijk."

EVEN HET GEHEUGEN OPFRISSEN:

WAT IS MUIZ OOK ALWEER?

De afkorting MUIZ staat voor Meldpunt voor Uitbraken Infectieziekten & BRMO. Het meldpunt bestaat uit een beveiligde webapplicatie, een bestuurlijk samenwerkingsconvenant, meldcriteria en een netwerk van samenwerkende professionals in infectiepreventie.

De webapplicatie MUIZ faciliteert het transparant communiceren van uitbraken aan alle zorgpartijen en de GGD in de regio. Het zorgt voor overzicht en laagdrempelig contact tussen ziekenhuizen, verpleeg- en verzorgingshuizen, thuiszorg, zorginstellingen voor revalidatie, GGZ en gehandicaptenzorg. Het doel is om tijdiger preventieve maatregelen te nemen bij uitbraken om verspreiding van infectieziekten te voorkomen. Ook de MML's (Medisch Microbiologische Laboratoria) in onze regio zijn belangrijke MUIZ partners gelet op de (vaak) sub-regionale signalering & advies rol die zij vervullen.

Een uitbraakmelding verschaft onder meer inzicht in:

- de locatie en afdeling van een uitbraak
- hoeveel zieken er zijn
- of er diagnostiek is verricht
- wat de verwekker is
- of er afdelingen gesloten zijn
- er contactonderzoek wordt gedaan
- of er onrust is

In MUIZ worden géén individuele patiëntgegevens gedeeld. Om de samenwerking te waarborgen is een bestuurlijk samenwerkingsconvenant ondertekend door bestuurders van alle deelnemende organisaties.

MUIZ is enkele jaren geleden begonnen in de regio Rotterdam. Langzaam maar zeker wordt MUIZ uitgerold over het land, zo ook in de regio Noord-Holland Flevoland.

WERKEN MET MUIZ

Het melden in MUIZ is eenvoudig en kost niet veel tijd. MUIZ is primair een communicatietool naar elkaar toe en minder een registratietool om alles vast te leggen. Melden in MUIZ heeft vooral een meerwaarde om tijdig preventieve maatregelen te treffen bij patiëntverplaatsingen. Het is daarom belangrijk om inhoudelijke zorgprofessionals te betrekken bij MUIZ. Corona heeft ons geleerd dat samenwerken en communiceren in de zorgketen grote voordelen heeft. Uiteindelijk bespaart MUIZ werk. Bovendien helpt het bij het creëren van vertrouwen in de keten.

MUIZ IS GRATIS

Voor instellingen die zich willen aansluiten op de applicatie MUIZ zijn er geen kosten. Met andere woorden: **MUIZ IS GRATIS!**

STEEDS MEER ZIEKENHUIZEN OMARMEN MUIZ

De uitrol van MUIZ gaat gestaag door. Niet alleen de verpleeg- en verzorgingssector zien voordelen in de applicatie. Ook de ziekenhuizen uit het werkgebied van het ABR Zorgnetwerk Noord-Holland-Flevoland sluiten zich aan. Inmiddels hebben vier ziekenhuisorganisaties het convenant ondertekend. Deze ziekenhuisorganisaties zijn verantwoordelijk voor totaal zeven locaties, verspreid over vijf GGD-regio's. Daarmee heeft een derde van alle ziekenhuizen in de regio zich geëngageerd aan MUIZ.

Onder de ziekenhuizen die zich hebben geëngageerd bevinden zich het Dijklander ziekenhuis (Purmerend en Hoorn), Tergooi ziekenhuis (regio Gooi en Vechtstreek), Onze Lieve Vrouwen Gasthuis (OLVG) (Amsterdam) en het Spaarne ziekenhuis (regio Kennemerland).

ZORGGROEP TELLUS LETTERLIJK AAN KOP

De Helderse Zorggroep Tellus is de eerste VVT-organisatie in de GGD-regio Hollands Noorden die is aangesloten op MUIZ. Tellus exploiteert in de noordelijkste stad van Noord-Holland twee verzorgingshuizen: De Lichtboei (70 plaatsen) en De Groene Vecht (66 plaatsen). Daarnaast levert Tellus extramurale zorg- en dienstverlening in de wijk, onder meer door de (mede) realisatie van een kleinschalig wooncomplex in de directe nabijheid van de eigen intramurale voorzieningen.

DOCUMENT STIP OP DE HORIZON GEEFT RICHTING:

VELDPARTIJEN WILLEN INVESTEREN IN VEILIGHEID ÉN KWALITEIT VAN LEVEN VAN BEWONERS

COVID-19 heeft wereldwijd een enorme impact gehad. Ook op de langdurige zorg in Nederland. In de eerste jaren is crisismatig gestuurd om in de praktijk een balans te vinden tussen veiligheid en kwaliteit van leven van bewoners. Dat stellen een twaalfal partijen die werkzaam zijn in het veld in het gezamenlijk opgestelde document 'Stip op de horizon', dat dit voorjaar verscheen. Met het rapport willen de veldpartijen bescherming bieden aan mensen met een kwetsbare gezondheid met als doel zo hoog mogelijke kwaliteit van leven en autonomie.

De veldpartijen willen niet meer van crisis naar crisis gaan, maar goed voorbereid COVID-19 een plek geven. Ofschoon COVID-19 iets anders is dan het Norovirus en de griep, is het de wens om -net als bij deze infectieziektes- meer gestructureerd om te gaan met het virus met als uitgangspunt de kwaliteit van leven van bewoners. De partijen vinden het belangrijk dat mensen met een kwetsbare gezondheid, de (toekomstige) gebruikers van langdurige zorg, erop kunnen vertrouwen dat hun autonomie en de keuzes met betrekking tot hun gezondheid worden gerespecteerd.

Om zoveel mogelijk uitbraken te voorkomen is het van belang blijvend te werken aan (kennis rondom) infectiepreventie en adequate uitvoering van de basis infectiepreventie maatregelen. MUIZ kan hierbij helpen door tijdige waarschuwing en tijdige toepassing van infectiepreventie maatregelen. De veldpartijen werken structureel aan infectiepreventie. Hierbij worden ook de goede contacten met regionale zorgnetwerken genoemd. In het project Samenwerken aan infectiepreventie (SWIPE) in de verpleeghuizen is een belangrijk onderdeel een structurele gedragsverandering van professionals en bestuurders in gang zetten.

De veldpartijen overleggen structureel over het omgaan met virusuitbraken. MUIZ kan hierin als structureel communicatieplatform voor melden van uitbraken aanvullend op zijn. De veldpartijen vragen in het document duidelijkheid van systeempartijen (GGD en RIVM) over hun rol in de langdurige zorg. MUIZ is stap voorwaarts om als veldpartij samen met GGD op te trekken.

Het volledige document *Stip op de horizon* is hier te lezen.

BEWEGEN VAN 'NAZORG' NAAR 'VOORZORG'

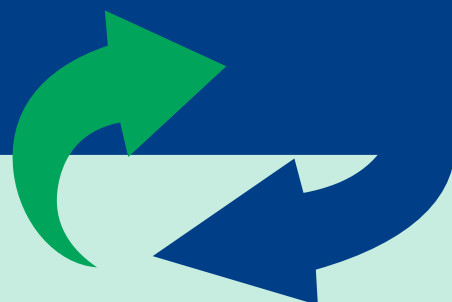
Het Nederlands Instituut voor Onderzoek van de Gezondheidszorg, kortweg Nivel, pleit voor het inzetten van preventie in de zorg. Het is de kunst de beweging te maken 'van nazorg naar voorzorg'. Hier hebben veel partijen een rol in en het speelveld is breed; denk aan aspecten als de – gezonde – leefomgeving, gezond gedrag en preventieve zorgverlening.

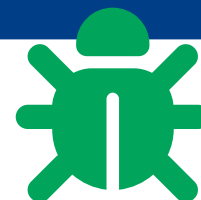
Voor het instituut staat vast dat preventiebeleid zich moet richten op de interacties tussen de verschillende strategieën en actoren. Hoe versterken zij elkaar en waar pakt die interactie ongelukkig uit? Daarnaast brengt het Nivel de zorgpaden in kaart van chronisch zieken in de eerste lijn en, daaraan gekoppeld, ook in de tweede lijn. Want voor het voorkómen van negatieve gevolgen van ziekten en/of functieverlies (tertiaire preventie) is een integrale benadering nodig.

Het Nivel monitort of er gezondheidsrisico's kleven aan het leven in bepaalde omgevingen in Nederland. Hiervoor wordt

gezondheidsdata uit Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn gekoppeld aan externe bronnen, zoals die van het CBS, met gegevens over sociaaleconomische status (SES), migratieachtergrond en regio. Daarnaast doet Nivel groot-schalig onderzoek in verschillende samenwerkingsverbanden rond het vraagstuk 'gezondheid en leefomgeving'.

De coronapandemie heeft duidelijk gemaakt dat het signaleren van infectieziekten en het delen van actuele gegevens cruciaal zijn voor het voorkomen of het bestrijden van de infectieziekte. De pandemie heeft voor eens en altijd duidelijk gemaakt dat een goede volksgezondheid een randvoorwaarde is voor het functioneren van de samenleving. De applicatie MUIZ past naadloos op het organiseren voor voorzorg en preventie en is bij uitstek een tool om actuele gegevens te delen.

GERARD ZWIERS BEOORDEELT DATAVEILIGHEID VAN MUIZ:

'IK STA ALS ZÉÉR STRENG TE BOEK'

Gerard Zwiers beoordeelt al jarenlang de veiligheid van de informatievoorziening. De laatste jaren is hij vooral werkzaam in de zorg en voor klinieken, maar ook het bankwezen en gemeenten kunnen op zijn kritische blik rekenen. "In wezen adviseer ik over de inrichting en vooral veiligheid van de informatievoorziening. Vooral gericht op de privacygevoelige persoonsgegevens. Ik sta te boek als zéér streng. En dat is misschien maar goed ook."

Zijn functie heet officieel Chief Information Security Officer (kortweg CISO). Een hele mond vol. Binnen een organisatie of een project is de CISO verantwoordelijk voor het informatie-beveiligingsbeleid. Het gaat daarbij om zowel het implementeren van beleid als het toezicht houden op de uitvoering ervan. Alle taken van een CISO zijn gericht op het beschermen van persoonsveiligheid. Bijvoorbeeld zaken die zijn geregeld in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Het is dus niet vreemd dat Zwiers het verzoek kreeg zijn blik te werpen op de applicatie MUIZ. Immers, als zaken ook maar rieken aan mogelijke privacy-schending kun je niet voorzichtig genoeg zijn.

Het waren MUIZ-projectleiders Aletta Kliphuis en Fred Slijkerman die Zwiers polsten zijn deskundigheid in te zetten op de applicatie MUIZ. "Weliswaar was MUIZ in andere regio's al in gebruik, maar dat maakte het voor mij des te boeiender om er eens even goed naar te kijken. Eventuele hiaten in de persoonsveiligheid zijn dan nog beter waar te nemen", zo zegt Gerard Zwiers.

In zijn onderzoek richtte hij zich vooral op het gebruik en de veiligheid van (persoons)gegevens. Bovendien verdiepte hij zich in de gebruikersovereenkomst: hoe is het zorgvuldig omgaan met mogelijke privacygevoelige informatie contractueel geregeld? Zwiers: "In de applicatie MUIZ gaat het niet zozeer om persoonlijke gegevens. Dat maakte het al wat minder gecompliceerd. Het systeem was in die zin dus veilig. Ik heb de processen van dataveiligheid kritisch geanalyseerd en deze zijn aantoonbaar gemaakt door de leverancier. Vervolgens ben ik gekomen met een aantal aanbevelingen om de bestaande processen voor informatieveiligheid nóg duidelijker te verwerken in de gebruiksovereenkomst. De leverancier heeft deze aanbevelingen allemaal doorgevoerd. Daardoor durf ik te stellen dat het systeem zéker veilig is waarvoor het wordt gebruikt."

PROFESSOR DR. STIJN BLOT:

'INFECTIEPREVENTIE KAN VEEL LEED VOORKOMEN'

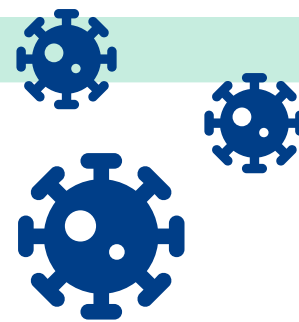
Professor dr. Stijn Blot is overtuigd dat goede infectiepreventie veel leed kan voorkomen en dat verpleegkundigen daar een cruciale rol in spelen. Tijdens de 24^e Anna Reynvaanlezing kwam de Vlaamse hoogleraar infectieziekten uitgebreid aan het woord.

Tijdens de lezing stond infectiepreventie dit jaar centraal. Zorginfecties zijn een van de meest frequent voorkomende complicaties geassocieerd met ziekenhuisopname. "Investeren in infectiepreventie is investeren in kwaliteit van leven", zo meldde hij onder meer. Verpleegkundigen zitten volgens Blot in de cockpit van infectiepreventie vanwege hun centrale rol in het zorgproces. In de gezondheidszorg vervult de verpleegkunde een spilfunctie.

Toch krijgen verpleegkundigen in veel instellingen te weinig gelegenheid om kennis te nemen van vernieuwingen in de zorg. Hoe kunnen we dat verbeteren? Hoe komen hun stuurmanskunsten het beste tot z'n recht? Wat hebben zij daarvoor nodig en wat betekent dat voor de patiëntenzorg? Hoogleraar Bianca Buurman, voorzitter V&VN, interviewde Stijn Blot tijdens de lezing die vernoemd is naar de pionier van de Nederlandse verpleegkunde.

Het volledige interview met Stijn Blot is hier terug te kijken.

MARGREET JANSE VAN GGD UTRECHT: 'HET SCHEELT VOOR ALLE PARTIJEN EEN HOOP WERK'

Voor Margreet Janse van GGD regio Utrecht bestaat er geen twijfel. De applicatie MUIZ scheelt voor alle partijen een hoop werk. Bovendien, zo meldt de verpleegkundige Infectieziektebestrijding, is de applicatie ook voor de organisaties die ermee werken prettig. Het geeft een goed inzicht in wat er in de nabije omgeving gebeurt op het gebied van infectieziekten. "Ik zie vooral voordelen", zo vat ze haar bevindingen samen.

GGD regio Utrecht startte in mei 2021, samen met zes organisaties, met de eerste voorbereidingen om de applicatie uit te rollen in de regio. Deze koplopers kregen in september van dat jaar gezelschap van andere verpleeg- en verzorgingshuizen, die zich aansloten. "De eerste reacties waren wisselend", zo herinnert ze zich. "Er waren organisaties die gelijk enthousiast waren, maar er waren ook instellingen met heel veel vragen en bedenkingen. Ook het inschakelen van juridische afdelingen bij zorginstellingen zorgde regelmatig tot vertragingen. Het was natuurlijk ook nog midden in de coronapandemie. De instellingen moesten roeien met de riemen die ze hadden. Een nieuwe applicatie had niet meteen de hoogste prioriteit. En dat is begrijpelijk."

Maar nu zit de vaart er goed in, constateert Margreet Janse tevreden. "Steeds meer instellingen in onze regio sluiten aan. Het helpt natuurlijk ook dat zij de positieve ervaringen van andere organisaties horen. Dat maakt de drempel lager." Bij haar eerste kennismaking met MUIZ viel de gebruiksvriendelijkheid van de applicatie haar op. "Het is echt heel eenvoudig. Je hebt weinig uitleg nodig. Eigenlijk hoeft je er maar één keer mee te werken en je weet hoe het werkt met

de meldingen. Dat is niet alleen voor ons als GGD zo, maar ook voor de instellingen die een melding willen doen."

Volgens Margreet Janse worden de lijnen tussen de GGD en de instellingen korter. "Voorheen waren wij als GGD, maar zeker ook de instelling die het betrof, veel tijd kwijt als bijvoorbeeld het Noro-virus opspeelde. Nu is het een fluitje van een cent. Er wordt een melding gemaakt door de instelling. Als die zich vervolgens goed aan de protocollen houdt, kan overleg tussen de GGD en de zorginstelling achterwege blijven. Hoewel, soms kan ik het niet nalaten om even te bellen of alles goed gaat. Maar in principe hoeft dat niet meer. De applicatie doet zijn werk."

VIJF MEDISCH MICROBIOLOGISCHE LABORATORIA (GAAN) WERKEN MET MUIZ

Sinds enige tijd werken twee Medisch Microbiologische Laboratoria (MML) uit de regio met MUIZ. De artsen-microbioloog van Comicro hebben toegang via het Dijklander Ziekenhuis. Ook het Streeklab Amsterdam, dat is verbonden aan de Amsterdamse GGD, heeft al toegang tot het systeem. Onlangs heeft ook het Streeklab Haarlem, dat nauw samenwerkt met MUIZ-partner Spaarne Gasthuis, het MUIZ-convenant ondertekend. Met de artsen-microbioloog van het Tergooi ziekenhuis en het OLVG zijn contacten gelegd voor aansluiting.

TEVREDEN MUIZ-VOORTREKKERS

Aletta Kliphuis en Fred Slijkerman zijn als regionale projectleiders de enthousiaste voortrekkers van MUIZ binnen het ABR Zorgnetwerk Noord-Holland Flevoland. Het tweetal maakt vorderingen. Inmiddels is het aantal actieve MUIZ-gebruikers de 125 gepasseerd. En dat stemt hen tot tevredenheid, hoewel zowel Kliphuis als Slijkerman eensgezind zijn in hun stelling dat we er daarmee niet zijn.

“Hoe meer instellingen zich aansluiten en écht werken met MUIZ, hoe effectiever het systeem. De zes GGD IZB teams zijn daarom hard aan de slag om alle zorginstellingen die het MUIZ convenant getekend hebben in onze NH-FL regio, ook daadwerkelijk aan te sluiten”, stelt Aletta Kliphuis.

“Het is essentieel dat zorgprofessionals goed op de hoogte zijn van het werken

met MUIZ en MUIZ binnen hun eigen organisatie verder bespreken”, vult Fred Slijkerman aan. De arts Maatschappij en Gezondheid bij GGD Holland Noorden denkt dat het agenderen van MUIZ tijdens een vergadering van de commissie infectiepreventie of een vergelijkbaar overleg in eigen organisatie daar een goed voorbeeld van is. Het is immers van groot belang dat zorgprofessionals hun eigen bestuurders goed kunnen adviseren over MUIZ.”

“Bovendien was voor ons van belang dat de veiligheid van gegevens geborgd is. In het convenant neemt de GGD de verantwoordelijkheid om dit contractueel te regelen met de leverancier.”

Begin juni hebben Aletta Kliphuis en Fred Slijkerman de applicatie toegelicht aan beleidsmedewerkers en andere zorgprofessionals uit de VVT-sector in

het werkgebied van ABR Noord-Holland en Flevoland. Aletta Kliphuis: “Het kan natuurlijk zijn dat je deze sessie hebt gemist. Mocht je denken: ik wil hier meer van weten, neem dan contact met ons op. We linken je graag aan het GGD IZB-team van de betreffende GGD regio.”

MEER INFORMATIE?

Projectleider Aletta Kliphuis en arts M+G Fred Slijkerman zijn in de regio Noord-Holland/Flevoland vanuit het ABR ZNW betrokken bij de uitrol van MUIZ. Natuurlijk zijn zij graag bereid de applicatie toe te lichten. Sterker nog: ze komen graag met u in contact.

Fred Slijkerman (arts M+G)
 fslijkerman@ggdhn.nl
Aletta Kliphuis (projectleider)
 a.kliphuis@amsterdamumc.nl

MUIZ-NIEUWSBRIEF VOORZIET IN BEHOEFTE

In juni verscheen de eerste MUIZ-nieuwsbrief. Het leverde een groot aantal enthousiaste reacties op. Sinds het uitbrengen van onze eerste nieuwsbrief is het aantal mensen die ook graag op de verzendlijst willen staan met zo'n 25 procent toegenomen. Daaruit trekken we de voorzichtige conclusie dat deze nieuwsbrief in een behoefte voorziet.

Heb je de eerste nieuwsbrief gemist? Hij is hier te lezen.

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het ABR Zorgnetwerk NH-FL.

Regionale
 Zorgnetwerken
 Antibioticaresistentie
 NH-FL

September 2022

Redactie: Aletta Kliphuis, Fred Slijkerman, Harry Katstra

In 2015 is op initiatief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport besloten regionale ABR-zorgnetwerken op te richten. Samenwerking tussen de verschillende schakels binnen het zorgnetwerk wordt daarbij als belangrijk benoemd. Immers, patiënten verplaatsen zich met allerlei micro-organismen door het gehele zorglandschap. In ons land zijn tien van deze regionale zorgnetwerken opgericht.

Ook in de regio Noord-Holland/Flevoland bestaat een regionaal zorgnetwerk voor ABR, onder auspiciën van het ROAZ. Binnen het ABR-zorgnetwerk worden uiteenlopende activiteiten ontplooid.

Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.